

Rijeka Drina i njene pritoke, između ostalih strogo zaštićenih vrsta, predstavljaju i najvažnije svjetsko stanište globalno ugrožene vrste ribe - mladice (Hucho hucho) i stoga je neophodno da se planovi za izgradnju tri brane, hidroelektrane Buk Bijela na njenom gornjem toku u Foči zaustave i da se ova jedinstvena rijeka zaštiti, upozoravaju ekolozi, ljubitelji rijeka i ekstremnih sportova na vodi a piše u saopćenju Centra za životnu sredinu.

Viktor Bjelić iz Centra za životnu sredinu iz Banjaluke upozorava da izgradnjom planiranih hidroakumulacija na Drini prijeti potpuno uništenje skoro 30 kilometara toka, a građanima Foče i okoline predstavlja i prijetnju po zdravlje.

“Ne samo što su Tara i Drina dugi niz godina popularne za rafting i kajakarenje, one svojom ljepotom predstavljaju prave bisere Balkana. Shodno tome, potreba za očuvanjem rijeka za buduće generacije, upravo u netaknutom obliku kakve su nama date, ne smije se dovesti u pitanje”, kazao je Bjelić.

Nataša Kovačević iz organizacije Green Home iz Crne Gore ističe da Elektroprivreda Republike Srpske tvrdi bez ikakvih dokaza da izgradnja hidroelektrane Buk Bijela neće imati prekogranični uticaj.

“Zapravo, ako akumulacija doseže do 434 metra nadmorske visine, to bi, ne samo poremetilo migraciju ugrožene mladice i drugih vrsta, već bi zapravo ušlo na teritoriju Crne Gore, jer je granica na 432,37 metara”, pojašnjava Nataša Kovačević.

Iz Centra za životnu sredinu navode da firma u vlasništvu Elektroprivrede RS (49 posto) i Elektroprivrede Srbije (51 posto) planira seriju od tri hidroelektrane na gornjoj Drini: HE Buk Bijela, HE Foča i HE Paunci, ukupne snage oko 180 megavata. U julu 2017. godine potpisan je memorandum o izgradnji HE Buk Bijela s kineskom Nacionalnom aerotehničkom međunarodnom inženjerskom korporacijom (AVIC-ENG), no nije potpisan konačni ugovor o gradnji.

“Građevinska dozvola za sada je obezbijedena samo za pripremne radove. Osim činjenice da nije potpisan ni jedan ugovor o zajmu, pa izvor finansiranja ostaje nepoznat, nikada nije objavljena ni studija izvodljivosti, što postavlja pitanje postoji li ona uopšte”, navode iz Centra za životnu sredinu.

Naglašavaju da uprkos činjenici da Drina čini dio granice Bosne i Hercegovine s Crnom Gorom i Srbijom, od državnih institucija BiH niko do sada nije podnio zahtjev za davanje saglasnosti za izgradnju ove hidroelektrane, dok Pravobranilaštvo BiH još uvijek ispituje slučaj.

“U decembru 2020. godine, 24 zastupnika u Zastupničkom domu Parlamenta BiH pokrenula su postupak pred Ustavnim sudom protiv odluke RS-a o davanju koncesije za izgradnju hidroelektrana na Gornjoj Drini, budući da odluke u vezi s državnom imovinom poput rijeka

na međunarodnim granicama, mogu samo biti donijete na državnom nivou. U toku je i slučaj pred Odborom za sprovođenje Espoo konvencije zbog propusta BiH da se savjetuje sa Crnom Gorom o prekograničnim uticajima na životnu sredinu hidroelektrana na gornjoj Drini. Grupa nevladinih organizacija podnijela je žalbu Odboru u maju 2020., što je slijedila crnogorska vlada u decembru iste godine”, navodi se u saopćenju.

Dodaje se da je na Vrhovnom sudu RS u toku postupak koji je pokrenuo Aarhus centar u Sarajevu tražeći da se ospori odluka Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS-a iz 2019. godine kojom je omogućeno ERS-u da se osloni na procjenu uticaja na životnu sredinu koja datira od prije deset godina i koja sadrži mnogo manjkavosti, umjesto da zahtijeva izradu nove studije po osnovu zahtjeva ERS-a za novu ekološku dozvolu.

Izvor: radiosarajevo.ba